

جهان ایرانی در یونسکو

۲۶ پرونده ثبت جهانی آثار تاریخی ملموس ایران در فهرست میراث جهانی یونسکو به ثبت رسیده و ایران رتبه‌دهم از بین ۱۹۳ کشور را به‌خود اختصاص داده است

۱۴

آب از خلیج فارس ۲ساله به یزد می‌رسد

پروژه انتقال آب به فلات مرکزی ایران، در نهایت با تصمیم دولت سیزدهم وارد مرحله اجرای دومین خط انتقال لوله آب شد

۱۶

شماره ۱۴۰۱ | ۲۱ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ | سال سی‌ویکم | شماره ۸۶۸۹

هلمشهرها

عکس همشهری ایر نیماپور

رشد بودجه خدمات اجتماعی

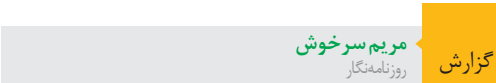
سهام سلامت، خیرین، آموزش و پرورش، زنان و خانواده و... در لایحه بودجه ۱۴۰۲ افزایش پیدا کرده، اما کارشناسان روند افزایشی قیمت‌ها و تورم را پاشنه‌اشیل افزایش کیفیت خدمات در حوزه‌های اجتماعی می‌دانند

کاهش یارانه دارو، افزایش سهم از دیگر منابع

تیرماه امسال بود که با حذف ارز دولتی ۲۲۰۰ تومانی، مابه‌تفاوت افزایش قیمت دارو به‌صورت بار کد به بیمه‌ها اختصاص یافت شد و حالا در بودجه ۱۴۰۲ هم ۶۹ هزار میلیارد تومان یارانه دارو در نظر گرفته شده است. این در حالی است که امسال ۷۱ هزار میلیارد تومان یارانه دارو پیش‌بینی شده بود و این رقم کاهش پیدا کرده، اما در بودجه سال آینده دولت ۱۰ درصد منابع هدفمندی و یک درصد مالیات بر ارزش افزوده به حوزه سلامت اختصاص داده است. تقویت پزشک خانواده و نظام ار جاع، استمرار نسخه الکترونیک و ارائه معافیت حقوق ورودی برای واردات آمبولانس از دیگر بخش‌های حمایتی دولت در حوزه سلامت است. همچنین بخشی از عوارض بر سیگار برای سلامت و بخشی از ۰،۲۷ درصد مالیات بر ارزش افزوده هم به حوزه سلامت اختصاص پیدا کرده است؛ این در حالی است که کارشناسان حوزه سلامت، معتقدند که بودجه‌بندی‌های حوزه سلامت همواره بروز مشکلاتی را در این حوزه در مان رقم زده است.

رشد اعتبار در دیف خیرین

ردیف اعتباری بودجه سال ۱۴۰۲ در ردیف خیرین هم ۹۲،۲ درصد رشد دارد. حمیدرضا خاتم‌محمدی، رئیس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور در این‌باره می‌گوید: «۱۰ درصد مدارس با مشارکت خیران در حال ساخت است و آنچه باید در رویکرد نوین مدرسه‌سازی مورد توجه قرار گیرد، مدرسه‌سازی در کنار مدرسه‌سازی است؛ به‌طوری که اگر خیران در کنار مدارس احداثی خوب قرار بگیرند، باعث آبادانی و دوام بیشتر مدارس خواهد شد.» خانمحمدی با بیان تلاش دولت و مجلس برای تکمیل طرح‌های خیران، تأکید می‌کند: تعهدات دولت باید هرچه زودتر انجام شود و تلاش می‌کنیم طرح‌های نیمه‌تمام خیران را در اولویت قرار دهیم و همه اهتمام خود را معطوف به این مهم خواهیم کرد که هیچ دانش‌آموزی به خاطر

علاوه بر تأمین معیشت مردم، رونق تولید و اشتغال دانش‌بینان، در لایحه بودجه ۱۴۰۲ تمرکز ویژه بر حوزه‌های اجتماعی از جمله سلامت، ورزش، زنان و خانواده، آموزش و پرورش و... هم دیده می‌شود؛ بودجه‌ای که اواسط هفته گذشته به مجلس رفت و در این لایحه، دولت علاوه بر توجه به حمایت‌های درمانی، ۱۰ درصد منابع هدفمندی و یک درصد مالیات بر ارزش افزوده را به حوزه سلامت اختصاص داده است. هر چند کارشناسان معتقدند با توجه به روند افزایشی قیمت‌ها در حوزه‌های مختلف و افزایش تعرفه‌های درمانی سطح دسترسی مردم به خدمات بهداشت و درمان کاهش پیدا کرده و پیشنه‌ها این بوده که مالیات بر ارزش افزوده در حوزه سلامت به ۲ درصد افزایش پیدا کند و یک درصد آن به تنهایی در بخش

کمبود مدرسه‌ساز تحصیل بازنماند.

رشد ۲۷ درصدی بودجه آموزش و پرورش

بودجه پیشنهادی آموزش و پرورش برای سال ۱۴۰۲ با رشد حدود ۲۷ درصدی به مجلس

رسید. مقایسه روند بودجه پیشنهادی در بخش‌های مختلف این وزارتخانه نشان می‌دهد که بودجه دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش و سسمپاد هر کدام حدود ۲۱ درصد، سازمان مدارس غیردولتی حدود ۱۲ درصد، فعالیت‌های

درمان هزینه ششود، در حوزه‌های دیگر هم بودجه آموزش و پرورش ۲۷ درصد رشد دارد، در حوزه خیرین هم ۴۹ درصد افزایش در نظر گرفته شده و دستگاه‌های مختلف هم موظف شده‌اند که یک درصد از اعتبارات خود را در حوزه زنان و حمایت از خانواده هزینه کنند.

مالیات دخانیات هم قرار است از ابتدای ۱۴۰۲ گرفته شده و در بخش سلامت، ورزش همگانی و ورزش بانوان هزینه شود؛ هر چند که هر سال مالیات کالاهای دخانی تعیین می‌شود، اما انتقادات جدی به اجرایی نشدن قانون مالیات بر ارزش افزوده کالای دخانی و پرداخت نشدن آن به وزارت بهداشت و درمان و وزارت ورزش و جوانان مطرح است. کارشناسان اجرایی نشدن قانون مالیات برای کالاهای دخانی را پاشنه‌اشیل اجرای طرح‌های کاهش مصرف دخانیات، پیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن، بازتوانی و درمان عوارض حاصل از مصرف آن و توسعه ورزش می‌دانند، باید دید که ۱۲۰۲ طلسم آن شکسته می‌شود؟

پروشی حدود ۱۶ درصد، سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک حدود ۵ درصد و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۲۵ درصد رشد نسبت به سال گذشته داشته‌اند. در این لایحه، مدارس رعایت‌کننده الگوی مصرف

مالیات بر ارزش افزوده به حوزه سلامت ۲ درصد شود

دولت در بودجه ۱۴۰۲ پیش از ۲۳ درصد از رقم مربوط به قانون هدفمندی را صرف پرداخت یارانه‌ها خواهد کرد که شامل یارانه دارو، هدفمندی را صرف پرداخت یارانه‌ها خواهد کرد که شامل یارانه نان یارانه نقدی و معیشتی، مستمری خانوارهای تحت پوشش و یارانه نان خواهد بود. اما به گفته حمیدرضا واعظ‌مهروی، رئیس انجمن اقتصاد سلامت ایران با وجود کسری ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار میلیارد تومانی که همواره در بودجه کشور وجود دارد، این یارانه نمی‌تواند سطح ارائه خدمات اجتماعی به‌ویژه در حوزه سلامت را افزایش دهد. او در توضیح بیشتر به همشهری می‌گوید: «به‌طور کلی اکنون در شرایطی قرار داریم که تورم و گرانی مشکلاتی را برای هزینه‌های خانوار ایجاد کرده است. دسترسی بسیاری از خانوارها به مواد غذایی، پوشاک و سایر ملزومات زندگی کم‌شده است. تجربه جهانی می‌گوید در چنین شرایطی باید حداقل فشار هزینه‌های بهداشتی و درمانی بر مردم کمتر شود تا مردم دست‌کم در این حوزه آسایش بیشتری داشته باشند. اما این هزینه‌ها هم به‌شدت در حال افزایش است و با بالا رفتن تعرفه‌ها بسیاری از مردم نمی‌توانند خدمات بهداشتی و درمانی را دریافت کنند.» به گفته واعظ‌مهروی در چنین شرایطی باید حمایت‌های گسترده‌تری از نظر پوشش بیمه برای مردم انجام شود و این امیدواری وجود دارد که دولت

هم از پرداخت هزینه‌های برق، گاز و آب معاف شده‌اند و مدارس خیرساز هم معافیت ۵۰ درصدی برای پرداخت حق انشعابات قانونی دارند.

امکان استفاده مدرسان از سهم ۰،۲۷ واحد ارزش افزوده، تقویت اعتبارات تغذیه‌ای دانش‌آموزان و تأکید بر اجرای سند تحول بنیادین از دیگر بخش‌های مهم لایحه بودجه در حوزه آموزش و پرورش است. اما در این لایحه غیبت برخی بندهای بودجه‌ای نسبت به سال ۱۴۰۱ هم دیده می‌شود؛ از جمله برنامه‌های راهبردی و توسعه همکاری‌های بین‌المللی، شناسایی و ارتقای صلاحیت‌های عمومی، حرفه‌ای و تخصصی و ارزیابی کیفیت معلمان و مدیران، ارتقای بهره‌وری و اجرای نظام تربیتی معلمان، توسعه و ارتقای تربیت بدنی، ورزش و سلامت دانش‌آموزان، ارتقای کیفیت یاددهی-یادگیری دوره‌های ابتدایی، متوسطه اول و متوسطه دوم، آموزش دانش‌آموزان فارسی‌زبان خارج از کشور، حمایت از فرهنگیان و پسادانشگاهیان خدمات بازنشستگان.

اعتبار یک درصدی دستگاه‌ها برای حوزه زنان

بودجه حوزه زنان و خانواده‌ها در بخش‌های سرپرستان خانوار، به‌سرپرستان و آسیب‌دیدگان براساس اعلام آنسپه خزعلی، معاون امور زنان و خانواده ریاست‌جمهوری هم افزایشی است. اختیاراتی هم به معاونت زن و خانواده داده شده تا بتواند با هماهنگی لازم، نظارت و برنامه‌ریزی برای بهبود وضعیت، توانمندسازی و ارتقای وضعیت زنان و اقدامات فرهنگی را داشته باشد. در لایحه بودجه ۱۴۰۲ همچنین دستگاه‌ها مکلف هستند که یک درصد اعتبارات خود را در حوزه زنان و حمایت از خانواده هزینه کنند. همچنین به تأمین مستخر راگان برای والدین دارای فرزند ۱۴ و قلو و بیشتر، ارتقای توانمندی برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی، تقویت جایگاه معاونت زنان و خانواده در موضوع پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و ایجاد تمرکز اطلاعاتی در حوزه حمایت‌های اجتماعی هم توجه شده است.

نقل قول

باید در امور اجتماعی آینده‌پژوهی کنیم

محمد عباسی، رئیس سازمان امور اجتماعی کشور: امروزه پیش از هر زمان دیگری، نیازمند آینده‌پژوهی در مسائل و حوزه‌های اجتماعی هستیم؛ چرا که سرعت بالای تحولات اجتماعی و سیاسی در دنیا، موجب شده به روندهای آینده نگاهی جدی تر داشته باشیم. تسالjšهای اجتماعی آینده شناسایی و کارهای لازم صورت گیرد. این کار مستلزم استفاده از روش‌های علمی به این منظور است.

وضعیت آنتی بیوتیک قابل قبول است

بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت: به دلیل شیوع سوبه جدید کر ونا، فعلا در میادری رودی کشور صرفا رصد می‌کنیم، ولی اگر شرایط به گونه‌ای رقم بخورد که نیاز به اعمال محدودیت‌های خاصی باشد، حتما این کار را انجام می‌دهیم. رابطه بین بهداشتی در مرزها هستند و از مسافرانی که میسرناش کشور های آلوده است، تست می‌گیرند. از سوی دیگر وضعیت سرم و آنتی بیوتیک‌ها هم برای مقابله با موج جدید کرونا کاملا قابل قبول است.

اولین کنگره تقدیر از بانوان تأثیرگذار

انسپه خزعلی، معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده: «اواخر دی ماه، نخستین کنگره ملی «بانوان تأثیرگذار» برگزار خواهد شد. این کنگره که ۲۷ دی ماه برگزار می‌شود، نخستین کنگره رویداد ملی بانوی تأثیرگذار خواهد بود که در تهران برگزار می‌شود. قصد داریم در این کنگره، از بانوان تأثیرگذار در سراسر کشور دعوت و از آنها تقدیر کنیم.»

صندوق اختصاصی بانوان کارآفرین

روح‌الله دقتانی، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور: اگر به زنان توجه ویژه‌تری داریم به دلیل ضعف بودن آنها نیست بلکه معتقدیم که بانوان ارزشمند ترند و در زمینه کارآفرینی موفق تر و بهتر عمل می‌کنند. البته نباید از ارتباطات اجتماعی و مؤثر ترس، دلسوزی و تیم‌سازی بهتر بانوان هم غافل بود. به همین دلیل معتقدم زنان در عصره کارآفرینی بسیار در خدمت کشور هستند. یکی از تلاش‌های معاونت علمی، ایجاد صندوق اختصاصی بانوان کارآفرین است که از شرکت‌های دانش‌بنیان که عناصر کلیدی آن درصد بالای ۱۰ کارکنان مفهومی براساس ذهنیات فرد شاغل است که در اثر سترس مزمن در محل کار اتیان می‌افتد و خوب مدیریت نمی‌شود.

فاطمه روغنی

کارشناس حقوق جزا

نکته‌هایی درباره حبس‌زدایی از زنان

مطابق آخرین آمار منتشر شده، حدود ۴ درصد زندانیان کل کشور را زنان تشکیل می‌دهند؛ که شاید مجازات حبس با توجه به شرایط موجود در زندان‌ها نه تنها آنها را تنبیه نکند، بلکه دوری از خانواده و پیامدهای سنگین زندان برای زنان امکان بازگشت‌شان به جامعه را با مشکل مواجه کند. این در حالی است که طبق گزارش‌ها در تیر ۱۴۰۱، حدود ۴۰۰ تا ۴۳۰ کودک زیر ۷ سال در زندان‌های زنان به همراه مادرانشان به دلیل نداشتن سرپرست دیگری، زندانی هستند. هرچند در زندان‌ها امکان نگهداری از کودکان فراهم شده، اما باید گفت مجازات حبس برای زنانی که مادر یا سرپرست خانوارند، آثار مخربی برای خود و خانواده‌شان به همراه خواهد داشت.

به غیر از این موارد خاص، به دلیل نگاه جامعه بر زنان سلسابقه‌دار، با پایان یافتن دوران محکومیت و آزاد شدن از زندان، اغلب این زنان از خانواده و جامعه طرد می‌شوند که در برخی موارد می‌تواند به زندگی افراد پایان دهد. با وجود این، می‌توان گفت مجازات جایگزین برای اینگونه مجرمان (البته تاحدا امکان) شاید بتواند بهترین راه برای متنبه کردن آنها بدون اینکه خدش‌های به زندگی‌شان وارد کند، باشد.

نرخ بزهکاری زنان در حوزه جرائم موادمخدر و برخی جرائم دیگر بسیار بالا و نگران‌کننده است. آنها که در بیشتر موارد، قربانی نگاه مردسالارانه و سوءاستفاده‌نزدیکان خود هستند، در شرایطی زندانی می‌شوند که کارنامه استعمال قوزآینده این مجازات رایج طی سالیان اخیر، نتایج مثبت و امیدوارکننده‌ای را نشان نمی‌دهد. شاید باورنشدنی است که در مجازات‌ها، حکم مرگ مدنی او را به همراه دارد؛ چنان‌که مردان محبوس پس از گذران دوران حبس خود، کورسوی امیدی برای بازگشت به دامن خانواده‌های خود داشته باشند، اما این آرزو و چشمداشت در مورد زندانیان زن، بسیار کمرنگ و ناامیدکننده خواهد بود. زیرا اغلب دیگر نسه بافت فرهنگی و مذهبی جامعه، ظرفیت پذیرا بودن آنها را دارد و نه اطرافیان، حاضر به تحمل چنین فردی در محافل خویشاوندی هستند. اگر ادعا شود برچسب مجرمانه به مردان بزهکار، زمینه بدنامی و انحراف طولانی مدت آنها را فراهم خواهد کرد، شکی نیست که اثرات مخرب و زاینبار چنین انگی بر پیشانی مجرمان زن، به طرد ابدی و مرگ اجتماعی آنها خواهد انجامید. اطلاع این نگرش «مجازات‌های اجتماعی» امکان‌پذیر است.

زنان زندانی معمولاً برای عامه مردم نامرئی و نامحسوس هستند، همین امر موجب می‌شود غالباً نیازهای آنها نادیده گرفته شود. به علاوه همین امر زمینه‌ساز این طرز تلقی نادرست در جامعه می‌شود که چون تعداد نسبتاً کمی از زنان جرائم‌آلود جدید مشاهده‌افزون بر آن زندانیان زن تمایل دارند در فواصل دورتری از محل زندگی خود زندانی شوند که در نتیجه دامنه فعالیت‌های آموزشی آنها به جهت شرایط زندان برای زنان محدودتر می‌شود. همچنین امکان بازپروری و جذب زن زندانی به آغوش جامعه پس از آزادی دشوارتر است زیرا در مقایسه با مردان چه‌ساز رنج ناشی از برچسب مجرمانه‌ای که تحمل می‌کنند، شدیدتر است.

در گزارش گزاراگر ویژه سازمان ملل متحد، آمده که در برخی موارد، خانواده‌ها ترجیح می‌دهند از ملاقات با بستگان خود در زندان خودداری کنند. این امر به‌ویژه در فرهنگ‌های که زندانی شدن زنان را شرم‌آور می‌دانند، صادق است. در برخی کشورها زندانیان زن به دلیل ترس، پس از آزادی درخواست کرده‌اند در بازداشتگاه‌ها باقی بمانند. در یکی از تحقیقات میدانی در کشور

مانیز نتیجه گرفته شده که بازگشت به جامعه و سازگاری با آن، همچنین قرار گرفتن در مسیر بازسازی تنها برای عده معدودی از زنان هموار است. اما برای بسیاری از آنها بازسازی زندگی پس از خروج از زندان با چالش‌ها و مسائل عیدهای مواجه خواهد بود که گذشته از آسیب‌پذیر کردن آنها احتمالاً در بسیاری مواقع، این مشکلات به زندانیان تسبب مجدداً منجر می‌شود. بنا به این تحقیق اساسی ترین چالش‌های زندگی زنان، پس از رهایی از زندان این موارد هستند: شیوه پذیرش و اتصال به خانواده، بازخورد های زندان و روابط اجتماعی، سرسزش و تحقیر، احساس تنهایی، احساس محرومیت و عقب‌ماندگی، از دست دادن سرمایه‌های اجتماعی و اقتصادی، داغ‌نگ و سوءسابقه، کنترل و همچنین نظارت مضاعف از جمله مهم‌ترین چالش‌های زنان پس از رهایی، ترس از نپذیرفتن خانواده و جدایی از شبکه‌های خانوادگی است که معمولاً در روزهای پایانی حبس تشدید می‌شود. زیرا زنان زندانی می‌دانند که به دلیل طرد خانواده، احتمالاً با مشکلات مالی و معیشتی و همچنین، مشکل در پیدا کردن محل سکونت روبه‌رو خواهند شد. این در حالی است که نتایج برخی مطالعات نشان می‌دهد فرزندان افراد زندانی ۶ تا ۳ برابر سایر فرزندان احتمال انجام رفتارهای خشونت‌آمیز و بزهکاری جدید دارند. بعضی از آسیب‌هایی که فرزندان افراد زندانی به‌علت نبود حمایت کافی از طرف والدین خود خواهند دید، شامل لطمه به تصویر از خود، انگ فرزند زندانی بودن، کاهش اعتمادبه‌نفس، اضطراب و نگرانی، ترس، خشم، کناره‌گیری و انزوا، افسردگی، اختلال خواب و خور و پرخشگرایی جسمی است.